

Aan: de leden van de Tweede Kamer en het kabinet

Betreft: Bescherming van Europese organisaties tegen buitenlandse sanctiedruk

Geachte Kamerleden, geachte leden van het kabinet,

Sinds 1848 zijn de vrijheid van meningsuiting, met daaronder ook de persvrijheid en de vrijheid van drukpers, vastgelegd in de grondwet. Het is een Nederlands grondrecht om visies en gedachten openbaar of kenbaar te maken. Een democratische samenleving kan alleen goed functioneren als deze vrijheden – als een van de voornaamste voorwaarden voor een goed functionerende rechtsstaat – goed geregeld zijn.

Het is daarom zeer verontrustend dat de Amerikaanse overheid sancties inzet om ideologische tegenstanders het zwijgen op te leggen. Soms direct, zoals bij de rechters van het Internationaal Strafhof, soms indirect, zoals bij de ondersteunende internetdienst A/I. Dit zijn geen geïsoleerde incidenten meer. Dit is een ondermijning van de rechtsstaat, de vrijheid van meningsuiting en het open en vrije internet.

Deze sanctiemaatregelen hebben een verreikend effect. Ze treffen naast de gesanctioneerden zelf ook duizenden Europese burgers, organisaties en bedrijven die te maken krijgen met effecten van (de vrees voor) secundaire sancties. Dit legt pijnlijk bloot hoe afhankelijk Europa is van de VS op het gebied van onze digitale én financiële infrastructuur. Deze afhankelijkheid ondermijnt de soevereiniteit van Europa, haar bedrijfsleven en haar burgers.

Ondergetekenden vragen u om prioriteit te geven aan het zo spoedig mogelijk onafhankelijk worden van de VS, zich uit te spreken tegen buitenproportionele Amerikaanse sanctiemaatregelen en Europese internetdiensten en hun gebruikers te beschermen tegen buitenlandse sanctiedruk. Wij roepen u op tot vijf maatregelen:

1. Maak de realisatie van een onafhankelijke Europese digitale infrastructuur tot prioriteit
2. Onderneem diplomatieke actie tegen buitenproportionele sanctiemaatregelen
3. Regel Europese rechtsbescherming en praktische hulp
4. Bescherm bankdiensten voor organisaties en bedrijven
5. Stel digitale en financiële diensten voor het Internationaal Strafhof veilig

Achtergrond:

Op 26 augustus plaatste de Amerikaanse sanctieautoriteit OFAC de Italiaanse internetaanbieder Autistici/Inventati (A/I) op een sanctielijst. A/I verzorgt wereldwijd webhosting en e-mail voor zo'n 20.000 activistengroepen. De regering Trump claimt dat A/I de digitale infrastructuur voor gewelddadige antifacistische groeperingen verzorgt. A/I verwerpt die beschuldigingen. Het op de sanctielijst plaatsen van een internetaanbieder is een ongebruikelijk disproportioneel middel: Voor het offline halen van websites of accounts met schadelijke inhoud bestaan procedures. Van oudsher wordt de onderliggende digitale infrastructuur als neutraal beschouwd.

Het is voor Amerikaanse burgers en bedrijven verboden om hulp te bieden aan of zaken te doen met mensen of organisaties die op de Amerikaanse sanctielijst staan. Als gevolg daarvan werd autistici.org op 28 augustus geblokkeerd door Public Interest Registry (PIR), de Amerikaanse beheerder van .org. Vervolgens meldde de Banca Etica – een Italiaanse bank die niet onder Amerikaanse wetgeving valt – op 8 september de diensten van A/I binnen 10 dagen uit te zetten, uit vrees om anders zelf uit het Amerikaanse Visa betaalsysteem te worden gezet¹.

A/I heeft haar activiteiten inmiddels gestaakt. Dat gebeurde niet in de eerste plaats omdat de bankrekening verdween: de organisatie heeft nog vlak voor de sluiting zoveel mogelijk clouddiensten twee jaar vooruitbetaald. Doorslaggevend was de vrees voor secundaire sancties wegens 'material support' tegen andere organisaties en personen die met haar verbonden zijn. Het afschrikwekkende effect treft dus juist partijen die zelf op geen enkele sanctielijst staan. Daarnaast geldt dat een organisatie zonder bankrekening op termijn niet kan blijven bestaan.

Ook de rechters van het in Nederland gevestigde Internationaal Strafhof ondervonden dat zij, nadat ze op een VS sanctielijst geplaatst waren, bij geen enkele bank in Europa meer een bankrekening konden krijgen². Dit is het gevolg van de grote afhankelijkheid van het Europese betalingssysteem van de VS. Ook in Nederland zien we dit: alle Nederlandse banken maken gebruik van de netwerken van het Amerikaanse Visa en Mastercard. De Amerikaanse sanctielijst heeft daarmee afschrikwekkende bijeffecten die een vergaande invloed hebben voor burgers, bedrijven en organisaties in Europa.

In Nederland leven bij internetbedrijven zorgen dat ook zij te maken kunnen krijgen met (de bijeffecten van) maatregelen genomen in de VS. Die zorg is niet langer hypothetisch: een Nederlandse aanbieder neemt naar eigen zeggen geen opdrachten meer aan van het Internationaal Strafhof, na de Amerikaanse interventie bij de Italiaanse internetaanbieder³. Op 14 september hebben de leden Kathmann en El Boujdaini hierover schriftelijke vragen gesteld aan de staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat en de minister van Buitenlandse Zaken⁴. Wij ondersteunen die vragen en verbreden met deze brief het beeld: wat zich bij het Strafhof voordoet, speelt evenzeer bij maatschappelijke organisaties, bij hun hosting en domeinnamen en bij hun betalingsverkeer.

Ondergetekenden doen daarom de volgende oproepen aan de politiek:

1 De Koning, M. (2026, 1 september) Als de Amerikaanse regering je tot terrorist heeft bestempeld: deze Italiaanse internetprovider kwam vorige week op de sanctielijst <https://www.nrc.nl/nieuws/2026/09/01/vs-zetten-italiaanse-internetprovider-op-terrorisraelijst-burgerrechtenorganisaties-bezorgd>

2 Lash, T. (2026, 10 september) Als Trump het op je gemunt heeft, kun je ook in Europa niet meer pinnen *Correspondent* <https://decorrespondent.nl/17244/als-trump-het-op-je-gemunt-heeft-kun-je-ook-in-europa-niet-meer-pinnen>

3 De Koning, M. (2026, 8 september) Amerikaanse sanctiebeleid jaagt Europese internetsector angst aan *NRC*, <https://www.nrc.nl/nieuws/2026/09/08/amerikaanse-sanctiebeleid-jaagt-europese-internetsector-angst-aan>

4 Kamervragen van de leden Kathmann (GroenLinks-PvdA) en El Boujdaini (D66) over de gevolgen van Amerikaans sanctiebeleid voor Nederlandse internetproviders, 14 september 2026.

1 Investeer in onafhankelijke Europese digitale infrastructuur

Geef hoge prioriteit aan de opbouw van een onafhankelijke Europese digitale infrastructuur. Stimuleer de ontwikkeling van open source Nederlandse en Europese alternatieven voor essentiële digitale diensten: cloud (o.a. domeinnamen, hosting, e-mail), sociale media en betalingen. Ondersteun organisaties bij het overzetten van gegevens en diensten. Geef als overheid het goede voorbeeld door overheidsdiensten (zoals de BTW administratie) onder te brengen in de EU. Verminder afhankelijkheid van één leverancier of staat, met behoud van open standaarden en één wereldwijd internet.

2 Onderneem diplomatieke actie

Spreek u uit tegen onevenredige gevolgen van extraterritoriale buitenlandse sancties voor Europese dienstverleners en hun gebruikers. Bespreek deze zaak met spoed met de Amerikaanse regering, bij voorkeur in Europees verband. Vraag om waarborgen voor communicatie, beroepsmogelijkheden, onafhankelijke toetsing en bescherming van gebruikers die zelf niet onder sancties vallen. Breng daarbij in kaart welke rol het Europese Anti-Dwanginstrument (Anti-Coercion Instrument) kan spelen bij het afweren van druk op de Europese internetsector.

3 Regel Europese rechtsbescherming en praktische hulp

Leg samen met de Europese Commissie voorstellen voor om rechtmatige activiteiten in Europa te beschermen. Onderzoek uitbreiding van de blokkeringsverordening, die nu alleen bepaalde Amerikaanse maatregelen over Cuba en Iran dekt, én de handhaving daarvan richting partijen die extraterritoriale sancties zonder Europese grondslag uit eigen beweging toepassen. Zolang voorzorgshalve meewerken de veiligste route blijft, bestaat bescherming alleen op papier. Regel een aanspreekpunt, juridische hulp en praktische steun voor behoud van noodzakelijke diensten.

4 Bescherm bankdiensten voor organisaties en bedrijven

Regel aanvullende bescherming voor organisaties en bedrijven die bankdiensten verliezen door buitenlandse sancties. In Jenec (C-81/24, 11 juni 2026) bepaalde het EU-Hof dat een OFAC-vermelding alleen onvoldoende is om een consument een basisbetaalrekening te weigeren. Dit consumentenrecht geldt niet automatisch voor organisaties en bedrijven. Regel individuele beoordeling, motivering en snel bezwaar met banken en toezichthouders. Benoem nodige wetswijzigingen, met behoud van hier geldende sancties en regels tegen witwassen en terrorismefinanciering.

5 Stel digitale en financiële diensten voor het Internationaal Strafhof veilig

Maak vanuit de Nederlandse verantwoordelijkheid als gastland een plan dat digitale en financiële diensten voor het Internationaal Strafhof beschikbaar houdt. Betrek het Hof, banken en Nederlandse leveranciers. Organiseer dit als één interdepartementale opgave onder een coördinerend bewindspersoon, met in elk geval Buitenlandse Zaken, Justitie en Veiligheid, Financiën en Economische Zaken en Klimaat aan tafel. Regel alternatieve diensten bij dreigende uitval en juridische steun voor leveranciers. Rapporteer wat eerdere maatregelen opleverden en welke risico's blijven bestaan.

Wij vragen het kabinet om een reactie over directe hulp bij dreigende uitval, gelijktijdig met de beantwoording van de Kamervragen van 14 september en in elk geval vóór het commissiedebat Digitaliserende Overheid en Toezicht van 30 september, en binnen zes weken een plan met

maatregelen, verantwoordelijke bewindspersonen en termijnen. Wij vragen de Kamer deze brief bij dat debat te betrekken.

Met vriendelijke groet,

public...
...spaces

Internet Society
Netherlands Chapter

**BITS OF
FREEDOM**

freedom
internet

waag futurelab

Dutch Cloud
Community

**FRAMER
EB&WED**

post society

 greenhost

Mediamatic

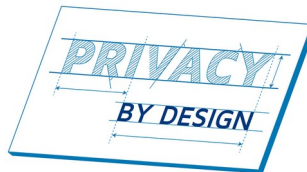
 Soverin.

IMPAKT
CRITICAL AND CREATIVE VIEWS ON MEDIA CULTURE

DOSBA Dutch
Open Source
Business Alliance
Vereniging Open Source Nederland

 eye

The Good Cloud

Open
State
Foundation

 NLUUG

 CODE for NL

FOUNDATION

Nextcloud

BovenJan
Mentaal.nl

JURISTEN COMITÉ
NJC
NEDERLANDS
M
VOOR DE
MENSENRECHTEN

**PRIVACY
FIRST**

terem

**HUMAN RIGHTS
IN FINANCE .EU** **HRIF.EU**

**THE
FIRE WALL**

Coalitie
Eerlijk
Digitaal
Onderwijs

 bit
your bit of the internet

mu

DOEI!

speakup Open nederland

stichting
democratie
& media